

Národný seminár

Komárno/Patince

4.-5.októbra 2017

Téma č. 2:

Vzdelávanie orientované na študenta

VZDELÁVANIE ORIENTO VANÉ NA ŠTUDENT A NA VYSOKÝCH ŠKOLÁCH V SR

Prezentuje: Marcela Verešová

**Support for Implementation
of Reform Tools
in Slovak Higher Education**

Erasmus+

Cieľ analýzy, nástroj a kto sa jej zúčastnil

Cieľ

- Poskytnúť analýzu súčasného stavu implementácie SCL na vysokých školách v SR
- Vytvoriť bázu pre diskusiu v predmetnej oblasti, formulovať závery a odporúčania

Respondenti

- Manažéri vzdelávania/kvality na VŠ v SR (N=28)
- Študenti VŠ v SR nominovaní ŠRVŠ SR (N=20)

Nástroje

- VZDELÁVANIE ORIENTOvané NA ŠTUDENTA: Dotazník pre manažérov vzdelávania /manažérov kvality vzdelávania na VŠ v SR; Dotazník pre študentov VŠ v SR

SCL – poznanie, významnosť a dôležitosť

Poznanie: študenti,
vysokoškolskí učitelia,
manažment

- Manažéri: SCL známe u manažmentu a učiteľov, málo známy u študentov;
- Študenti: kritickejší v hodnotení známosti SCL u všetkých troch skupín.

Významnosť a
dôležitosť

- Manažéri aj študenti – najdôležitejšie:
  - kladie dôraz na aktívne než na pasívne učenie sa;
  - vyžaduje reflexívny prístup k učniu sa na strane študenta aj vyučujúceho;
  - presadzuje vzájomný rešpekt medzi študentom a vyučujúcim;
- Manažéri: rozvíja u študenta schopnosť samostatného štúdia a autonómie a zároveň zaisťuje adekvátne vedenie a podporu zo strany vyučujúceho;
- Študenti : je založené na inovatívnych metódach vzdelávania s cieľom podporovať prenositeľné zručnosti ako kritické myslenie alebo riešenie problémov.

**Support for Implementation
of Reform Tools
in Slovak Higher Education**

Erasmus+

SCL – Benefity a dôsledky uplatňovania vo vysokom školstve

Vysoko uvedomelé vnímanie benefitov a dôsledkov implementácie SCL manažérmi vzdelávania/kvality aj študentmi

- Vyššia autonómia študenta
- **Lepšia kooperácia učiteľa a študenta**
- Vyšší rešpekt študentov voči učiteľom
- **Vyššia účasť študentov na riadení vzdelávania**
- Efektívnejšie učenie sa na strane študenta
- **Väčšia miera zapojenia študenta do akademickej komunity**
- Vyššia motivácia študenta
- **Viac hĺbkové než povrchové učenie sa študenta**
- Pravidelné sebarefektívne hodnotenie procesu vzdelávania zo strany vyučujúcich
- **Stimulácia kritického myslenia študentov**
- Zlepšenie vzdelávacích a študijných podmienok
- **Kontinuálny sebarozvoj vyučujúcich**
- Zlepšenie profesijného statusu vysokoškolského učiteľa
- **Prilákanie väčšieho záujmu študentov**
- Lepší imidž vysokej školy

SCL – nástroje a opatrenia implementácie na VŠ

Nástroje a opatrenia implementácie na VŠ, kde respondent pôsobí:
hodnotenú ako využívanú na VŠ v SR z pohľadu tak manažérov vzdelávania/kvality ako aj študentov

- Dôsledné uvažovanie nad stavbou študijných programov a formami ich uskutočňovania
- Podpora malých vzdelávacích skupín a nižšieho podielu študentov na jedného vyučujúceho
- Pravidelná analýza dobrej praxe vynikajúcich vyučujúcich, prenos skúseností s používaním aktívnej formy učenia
- Vzdelávanie a profesijný rozvoj vyučujúcich zahrňujúci metódy SCL, interné projekty zamerané na rozvoj a podporu metód vzdelávania so zavádzaním SCL
- Rozvoj kvality individuálnych študijných programov so zameraním na podporu SCL
- Hodnotenie vzdelávania študentmi a dôsledná implementácia jeho výsledkov
- Infraštruktúra podopujúca interaktívne prostredie pre vzdelávanie a učenie sa študentov
- Zavádzanie metód hodnotenia študijných programov ako jedného z prvkov systému zabezpečovania kvality
- Dostupné kariérne poradenstvo
- Dostupné študijné poradenstvo

**Support for Implementation
of Reform Tools
in Slovak Higher Education**

Erasmus+

Oblasti implementácie SCL

Participácia študentov a konzultačná/poradenská činnosť študentom
(8 indikátorov – 2 + 2)

ECTS a výsledky vzdelávania
(8 indikátorov – 3)

Zabezpečenie kvality
(8 indikátorov – 4)

Mobilita, uznávanie predchádzajúcich výsledkov vzdelávania a učenia sa
(6 indikátorov – 4)

Sociálna dimenzia
(3 indikátory)

Metódy vzdelávania a učenia sa
(5 indikátorov – 2)

Participácia študentov a konzultačná/poradenská činnosť študentom v rámci implementácie SCL na VŠ v SR

		0	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	SPOLU
Konzultačná/poradenská činnosť študentom zo strany manažmentu fakulty/VŠ	M	0	0	0	1	1	6	1	7	7	1	4	28
	Š	0	1	2	2	1	1	1	3	6	2	1	20
Konzultačná/poradenská činnosť študentom zo strany príslušnej katedry/ústavu/pracoviska zabezpečujúceho vzdelávanie	M	0	0	0	0	0	4	3	4	11	2	4	28
	Š	0	0	0	0	1	1	1	6	6	3	2	20
Konzultačná/poradenská činnosť študentom zo strany učiteľa	M	0	0	0	1	0	1	4	3	6	6	7	28
	Š	0	0	1	0	0	0	4	4	6	3	2	20
Poskytovanie spätnej väzby zo strany študentov učiteľom o kvalite ich vzdelávania	M	0	1	2	2	3	4	3	3	0	3	7	28
	Š	0	1	3	2	3	3	4	2	0	2	0	20
Poskytovanie spätnej väzby zo strany študentov manažmentu fakulty/VŠ o kvalite ich vzdelávania	M	0	2	1	2	3	4	2	4	4	3	3	28
	Š	0	1	2	4	0	8	1	2	0	1	1	20
Začlenenie študentov príslušného študijného programu do konzultácie a výberu metód vzdelávania pred jeho zahájením v príslušnom semestri/trimestri	M	3	2	4	5	3	1	4	3	1	1	1	28
	Š	4	2	3	3	1	2	4	0	0	1	0	20
Konzultovanie obsahu vzdelávania príslušného predmetu alebo učebných osnov so študentmi	M	1	5	0	3	3	6	5	3	1	0	1	28
	Š	3	4	4	3	1	1	1	2	1	0	0	20
Študenti sú zastúpení v komisiách a orgánoch vysokej školy, ktoré zodpovedajú za riadenie a kvalitu vzdelávania, ako plnohodnotní členovia	M	0	1	0	2	0	2	2	4	3	1	13	28
	Š	0	0	1	1	0	3	2	1	4	5	3	20

**Support for Implementation
of Reform Tools
in Slovak Higher Education**

Erasmus+

ECTS a výsledky vzdelávania vrámci implementácie SCL na VŠ v SR

		0	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	SPOLU
Študenti sú zahrnutí do tvorby očakávaných výsledkov vzdelávania	M	0	2	2	2	1	6	4	3	2	1	5	28
	Š	2	3	1	2	1	3	4	2	2	0	0	20
Pri tvorbe očakávaných výsledkov vzdelávania sú zohľadňované potreby študentov a príslušnosť ku variabilným kohortám študentov	M	0	2	1	1	2	3	6	4	3	1	5	28
	Š	1	1	1	3	2	7	1	1	3	0	0	20
Študenti sú informovaní o očakávaných výsledkoch vzdelávania v každom predmete ešte pred zahájením vzdelávania	M	0	1	0	0	0	2	2	0	5	11	7	28
	Š	0	0	1	0	2	3	5	1	0	2	6	20
ECTS kredity sú pridelované v súlade s definovanými výsledkami vzdelávania	M	0	0	0	0	0	0	2	1	4	10	11	28
	Š	0	0	0	0	1	2	4	3	1	0	9	20
ECTS kredity sú prenositeľné medzi rôznymi študijnými programami ako aj inštitúciami	M	0	0	0	0	0	2	2	1	3	9	11	28
	Š	2	3	1	0	1	3	3	2	1	2	2	20
ECTS kredity vyjadrujú reálnu záťaž študenta nezávisle od počtu kontaktných hodín vzdelávania	M	0	0	0	1	0	1	4	5	4	8	5	28
	Š	1	0	2	2	1	4	2	2	2	2	2	20
Študenti získavajú ECTS kredity aj za aktivity, ktoré realizujú mimo vysokej školy, pričom im pomáhajú dosiahnuť očakávané výsledky vzdelávania	M	1	3	0	1	1	3	4	1	7	0	7	28
	Š	7	2	2	2	1	2	0	2	1	0	1	20
Vysoká škola reflektuje pri tvorbe študijných programov národný kvalifikačný rámec	M	0	0	0	2	0	0	0	3	5	8	10	28
	Š	0	0	1	1	3	4	4	1	1	2	3	20

Zabezpečenie kvality vrámci implementácie SCL na VŠ v SR

		0	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	SPOLU
Študenti a zamestnanci vysokej školy kooperujú pri procesoch zabezpečovania kvality	M	0	0	0	1	0	1	2	3	6	5	10	28
	Š	1	1	1	3	1	4	2	2	4	0	1	20
Učítelia ako aj študenti majú rovnocenné zastúpenie pri vnútornom hodnotení a monitoringu systému zabezpečenia kvality	M	0	0	1	3	0	3	3	1	3	2	12	28
	Š	0	2	5	2	2	2	2	0	2	1	2	20
Vnútorné hodnotenie a monitoring systému kvality zohľadňuje prvky vzdelávania a učenia sa študentov	M	0	0	0	0	1	3	3	3	3	6	9	28
	Š	0	0	0	3	3	3	4	1	4	2	0	20
Pri hodnotení kvality študijného programu sa zohľadňujú dosiahnuté výsledky vzdelávania študentov	M	0	0	0	1	0	2	4	4	3	7	7	28
	Š	0	0	0	0	1	4	4	4	2	2	3	20
Pri hodnotení kvality študijného programu sa berú do úvahy použité metódy vzdelávania ako aj ich variabilita	M	0	1	0	2	2	4	1	3	5	3	7	28
	Š	0	0	1	3	1	7	3	3	2	0	0	20
Pri hodnotení kvality študijného programu sa berú do úvahy použité metódy hodnotenia študentov	M	0	1	0	2	3	2	1	3	6	3	7	28
	Š	0	0	2	3	0	8	0	5	2	0	0	20
Pri hodnotení kvality študijného programu sa zohľadňuje, či dosiahnuté výsledky vzdelávania študentov zodpovedajú vopred definovaným očakávaným výsledkom vzdelávania	M	1	0	0	0	0	3	2	5	5	3	9	28
	Š	0	0	0	1	3	5	3	5	1	2	0	20
Pri hodnotení kvality študijného programu sa zohľadňuje, či dosiahnuté výsledky vzdelávania študentov zodpovedajú potrebe uplatnenia absolventa na trhu práce	M	0	0	0	0	1	2	0	2	9	8	6	28
	Š	0	0	1	1	1	5	3	6	1	2	0	20

**Support for Implementation
of Reform Tools
in Slovak Higher Education**

Erasmus+

Mobilita, uznávanie predchádzajúcich výsledkov vzdelávania a učenia sa vrámci implementácie SCL na VŠ v SR

		0	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	SPOLU
Študentom sú ponúkané mobility v takom počte a kvalite, aby uspokojili požiadavky študentov	M	0	0	0	0	0	0	0	0	5	9	14	28
	Š	0	0	0	1	2	2	5	1	4	2	3	20
Prichádzajúci študenti z iných vysokých škôl v zahraničí majú dostatok podpory zo strany vysokej školy na to, aby zvládli nové kultúrne alebo jazykové požiadavky	M	0	0	0	1	0	0	0	2	4	11	10	28
	Š	0	0	0	1	2	2	1	1	2	9	2	20
Učitelia uskutočňujú transfer poznatkov a skúseností v oblasti vzdelávania získaných na ich mobilitách na iných VŠ do zlepšenia procesu vzdelávania a učenia sa v materskej vysokej škole	M	0	0	0	1	0	0	1	3	7	8	8	28
	Š	0	1	0	1	3	5	1	3	2	3	1	20
Predchádzajúce neformálne vzdelávanie je vysokou školou/fakultou alebo učiteľom uznávané v rámci predmetov študijného programu.	M	2	0	3	3	1	4	0	2	6	4	3	28
	Š	2	1	4	1	1	7	0	2	2	0	0	20
Proces uznávania predchádzajúceho neformálneho vzdelávania je transparentný a bezproblémový	M	2	0	2	1	1	5	0	3	3	4	7	28
	Š	1	1	2	4	0	6	3	2	1	0	0	20
Uznávanie predchádzajúcich výsledkov vzdelávania sa uskutočňuje bez značných nákladov a byrokracie	M	1	0	1	0	0	5	2	4	1	8	6	28
	Š	2	0	3	3	2	5	1	1	1	1	1	20

**Support for Implementation
of Reform Tools
in Slovak Higher Education**

Erasmus+

Sociálne aspekty implementácie SCL na VŠ v SR

		0	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	SPOLU
Vysoká škola/fakulta cielene podporuje vzdelávanie študentov so špecifickými potrebami	M	2	0	1	0	0	2	1	1	1	6	14	28
	Š	1	1	1	1	0	5	3	2	3	0	3	20
Vysoká škola/fakulta je dostatočne flexibilná na to, aby umožňovala študentovi spojiť študentský život so súkromným rodinným životom alebo jeho pracovným životom	M	0	0	0	0	0	1	2	2	8	7	8	28
	Š	0	0	0	0	0	3	2	7	5	1	2	20
Vysoká škola/fakulta v kooperácii so študentmi pripravuje sociálne, športové a kultúrne aktivity pre svojich študentov	M	0	1	0	0	0	1	0	6	3	3	14	28
	Š	0	1	0	0	1	1	2	3	7	1	4	20

**Support for Implementation
of Reform Tools
in Slovak Higher Education**

Erasmus+

Metódy vzdelávania a učenia sa vrámci implementácie SCL na VŠ v SR

		0	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	SPOLU
Vysoká škola/fakulta využíva na hodnotenie výsledkov vzdelávania študentov aj iných hodnotiteľov (vzájomné hodnotenie študentmi, viacerými učiteľmi, odborníkmi z praxe alebo ich kombináciou)	M	0	0	0	2	2	5	3	3	3	3	7	28
	Š	0	1	3	3	2	5	2	0	2	1	1	20
V študijných programoch sú využívané metódy založené na aktívnom učení sa študentov	M	0	0	0	0	2	1	5	2	5	5	8	28
	Š	0	0	1	1	0	6	3	4	3	2	0	20
V študijných programoch sú využívané skupinové metódy vzdelávania a učenia sa.	M	0	1	0	0	1	0	4	6	5	7	4	28
	Š	0	0	2	1	0	5	4	2	5	1	0	20
Mimoškolské aktivity študentov, ktoré zvyšujú ich vedomosti, zručnosti a kompetencie v študijnom predmete/programe/odbore štúdia, sú v procese vzdelávania a dosahovania výsledkov vzdelávania učiteľmi uznávané	M	1	0	1	0	1	5	3	5	6	2	4	28
	Š	2	0	3	2	0	6	2	2	2	1	0	20
Rozvoj prierezových zručností a kompetencií študentov (kritické myslenie, kreativita, IKT zručnosti, sociálna kompetencia, komunikácia v cudzích jazykoch, ekonomická a podnikateľská kompetencia) je jedným z cieľov vzdelávacieho procesu	M	0	0	0	1	0	4	0	4	5	7	7	28
	Š	0	0	3	3	0	2	5	2	1	3	1	20

**Support for Implementation
of Reform Tools
in Slovak Higher Education**

Erasmus+

Bariéry implementácie SCL na strane študentstva

Bariéra	Manažéri vzdelávania/ kvality VŠ	Študenti VŠ
Nízka úroveň angažovanosti, nezáujem a malá aktivita študentov	X	X
Nepripravenosť študentov na prevzatie zodpovednosti na rozhodovaní	X	X
Neochota študentov zapojiť sa do riadenia procesov	X	X
Absencia kritického a pragmatického myslenia na strane študenta	X	
Vysoká miera subjektivity študentov pri hodnotení vyučujúcich alebo št. programov + malá návratnosť dotazníkov od študentov	X	
Nedostatočná informovanosť študentov o SCL		X
Absencia sebareflexie u študentov		X
Zneužívanie autonómie niektorými študentmi, čo vedie k nižšej otvorenosti na strane učiteľa		X

**Support for Implementation
of Reform Tools
in Slovak Higher Education**

Erasmus+

Bariéry implementácie SCL na strane vysokej školy

Bariéra	Manažéri vzdelávania/ kvality VŠ	Študenti VŠ
Neochota učiteľov k implementácii SCL	X	X
Slabá vnútorná motivácia učiteľov k implementácii SCL	X	X
Nedostatok financií na motiváciu kvalitných učiteľov	X	X
Absentujúci systém na identifikáciu kvalitných učiteľov	X	X
Obmedzené kapacity VŠ - finančné aj personálne	X	X
Nepripravenosť učiteľov na prijatie študenta ako partnera vo vzdelávaní a prevzatia role facilitátora vzdelávania	X	X
Nedostatočná propagácia SCL a slabá informovanosť učiteľov	X	X
Menšia miera prepojenosti na prax v niektorých študijných programoch; problémy s transferom poznatkov smerom od praxe k univerzite; malá využiteľnosť získaných poznatkov v praxi	X	X
Prevláda klasická forma výučby, kde je aktívny učiteľ, je málo je centrovaná na študenta	X	X
Vysoká konzervatívnosť VŠ na Slovensku ako aj vyučujúcich - odmietanie zmien, lipnutie na starom	X	X
Slabé materiálno-technické a informačné podmienky pre implementáciu SCL (nevyužívanie IKT, zastaralá infraštruktúra,...)	X	X
Veľký počet študentov na jedného učiteľa/skupinu vzdelávania	X	X

Bariéry implementácie SCL na strane vysokej školy - pokračovanie

Bariéra	Manažéri vzdelávania/ kvality VŠ	Študenti VŠ
Vysoké nároky na prípravu učiteľa	X	
Administratívne náročný a dlhotrvajúci proces aktualizácie študijného programu	X	
Absencia kritického a pragmatického myslenia na strane učiteľa	X	
Vysoká rôznorodosť študijných odborov a študijných programov a zároveň špecifickosť príslušných VŠ	X	
Zapojenie študentov pri tvorbe študijného programu verzus požiadavky akreditačnej komisie	X	
Nemoderné metódy vzdelávania		X
Nedostačujúca komunikácia s predstaviteľmi študentov		X
Neprizvanie študentov do riadiacich a rozhodovacích procesov		X
Malý dôraz na vyhodnotenie a implementáciu zmien vo vzdelávaní vychádzajúcej z odozvy od študentov		X
Malý počet voliteľných/výberových predmetov pre študentov (aj v oblasti univerzálnych zručností)		X
Nedôvera manažmentu školy/fakulty/katedry študentom a ich schopnostiam		X
Nezohľadnenie potrieb a požiadaviek učiteľov		X
Absencia sebareflexie učiteľov a manažmentu VŠ		X

Bariéry implementácie SCL na strane národnej politiky/MŠVVaŠ

Bariéra	Manažéri vzdelávania/ kvality VŠ	Študenti VŠ
Slabá vonkajšia motivácia k implementácii SCL	X	X
Nedostatok financií na motiváciu kvalitných učiteľov, absentujúci systém na identifikáciu kvalitných učiteľov	X	X
Absentujúce/nedostatočné finančné a personálne zdroje na implementáciu SCL	X	X
Nedostatok informácií o SCL a nedostatočná propagácia SCL	X	X
Absentuje systém celoživotného vzdelávania - ďalšie vzdelávanie vysokoškolských učiteľov o kvalite vzdelávania a SCL, metódach, inováciách (nízka úroveň vedomostí a zručností)	X	X
Absentuje požiadavka pedagogickej/didaktickej spôsobilosti VŠ učiteľa na úrovni kvalifikačného predpokladu	X	X
Neflexibilná akreditácia zo strany AK SR – nemožnosť inovovať, zlepšovať na úrovni VŠ	X	X
Striktne určené pravidlá akreditácie, ktoré neumožňujú dostatočnú flexibilitu študijných programov bez opätovnej akreditácie	X	
Pri akreditácii študijných programov (spis) sa kladie dôraz na obsah vzdelávania a nie na inováciu a kvalitu metód vzdelávania a nových rozvíjajúcich techník hodnotenia študentov	X	
Zapojenie študentov pri tvorbe študijného programu verzus požiadavky akreditačnej komisie	X	
Nedostatok pridelených financií na riadenie vzdelávania študentmi		X
Systémovo sa finančne ročne hodnotí primárne veda VŠ a jej výstupy a nie kvalita zabezpečenia vzdelávania a uplatňovanie SCL		X

Ďakujem za pozornosť.

Pokračujeme....

Vzdelávanie orientované na študenta ako súčasť európskych štandardov a usmernení zabezpečovania kvality na VŠ

Soňa Nantlová, Masarykova univerzita v Brne, zahraničná expertka projektu